

Говор члана Делегације Парламентарне скупштине БиХ у Парламентарној скупштини Организације за европску безбједност и сарадњу (ПС ОЕБС) Мирзе Кушљугића на Јесењем засједању ПС ОЕБС Дубровник, 07. октобар 2011.

"Господине предсједниче, поштоване колеге,
Моја расправа везана је за посебну тему 2. Сесије о изазовима и могућностима у области мреже енергетског сектора. У том контексту подразумијевам област Југоисточне Еуропе која покрива државе потписнице Споразума енергетске заједнице. (СЕЗ).

Прије свега, кад је ријеч о изазовима, дозволите ми коментирати опћенито природу сурадње у овој области. Дубоко сам увјерен да су разноврсне иницијативе у овој области покренуте и вођене такозваним "међународним чимбеницима". Структурално, недостаје одговорност иницијатива за ову сурадњу, укључујући и СЕЗ. По мом мишљењу, државне владе углавном судјелују или "симулирају" судјеловање јер је регионална сурадња један од увјета за интеграцију у ЕУ. Због тога су, по мом мишљењу, ове организације својим активностима до сад оствариле само ограничене резултате.

Зашто истичем сурадњу у енергетском сектору. Различита извјешћа међународних организација на тему (тј. СБ, УСАИД, ЕУ) истичу да недостатак енергије може бити главни чимбеник који спречава очекивани господарски опоравак региона. Конкретније, недостатак енергетске мреже (нпр. струјне или плинске) средњорочно би могла ограничити економски опоравак региона. Регионалан и суставан приступ јест једини начин да се осигура један оквир за рјешење, темељен на стварању довољно великог тржишта које ће привући инвестиције у овај сектор. Појединачна енергетска тржишта нису довољно велика за то. Упркос овом препознатљивом чимбенику, поједине државе региона развијају своје националне стратегије које немају везе са регионалном стварношћу у овом сектору.

Како енергетска сигурност све више постаје битан чимбеник сигурности опћенито, (како је казано на сесији ОЕСС-а у Београду овог лjeta) ово би могла бити посебно подручје за активнију улогу ОЕСС-а у региону. Поглавито имајући у виду чињеницу да предњачење појединачног/националног приступа насупротив регионалном јест углавном темељено на одлучивању државних политичких

институција.

Вратимо се могућим рјешењима:

- Потребни су практични кораци како би се потврдила спремност за регионалну сарадњу у овом сектору. Овдје ћу подвући само два.
- Искориштавање преосталог хидро потенцијала, наиме ријеке Дрине, Неретве и Требишњице. Само ће регионални приступ осигурати потребите инвестиције у пројект у овом подручју. Интегрирано управљање овим међународним ријекама (што би укључило БиХ, Србију, Црну Гору и Хрватску) јест једини начин да се почне планирати “заједничко” инвестирање у пројекте у овом обећавајућем подручју зелене енергије.
- Други се односи на инвестирање које ће осигурати тзв. основну енергију. Тренутачно се производња основне електричне енергије у државама региона темељи на постројења термоелектрана које као примарни извор енергије користе лигнит. Будућност ове технологије, поглавито гледе Директива ЕУ, врло је изазовна, посебно након 1. сирјечња/јануара 2018., када ће све чланице СЕЗ бити обвезне имплементирати ЕУ Директиву тзв. постројења за велико изгарање. Поред тога, само да зачиним расправу, кратко ћу поменути протуријечне планове за бројне међународне коридоре природног плина кроз регион. По мом увјерењу, и овдје ће само регионалан приступ ријешити проблем.

Ова специфична питања, као и многа друга, могу бити и изазови и могућности за регион. Ако ОЕСС развија своје активности у области енергије и околиша, могао би се укључити у рјешавање горе наведених изазова “креирајући иновативан приступ” који ће се више темељити на “одговорности страна/држава”. Наше изасланство намјерава детаљније елаборирати ова питања са Тајништвом ОЕСС-а. Позивамо изасланства других држава којих се ова питања тичу, да се прикључе овој иницијативи.

Драге колеге, захваљујем на вашој позорности. " (крај)